

Nyt meni
nappiin!

Jes!

Harrastukset ovat
tärkeä osa lapsen
ja nuoren arkea.
Harrastukset tuottavat
iloa ja antavat voimaa.

Vinkkejä vetäjälle!

Tähän vihkoseen on koottu ne asiat, jotka sinun
on hyvä muistaa ohjatessasi lasta tai nuorta,
jolla on kuulonalenema.

Kuulovammat pähkinäkuoressa

Kuulovammat voivat olla lieviä, keskivaikeita, vaikeita tai erittäin vaikeita. Sinun on tärkeä tietää, kuinka hyvin ohjauksessasi oleva lapsi kuulee. Kysy asiaa lapsen vanhemmilta tai nuorelta itseltään.

Kuulemiseen vaikuttaa myös ympäristö. Kaikuvat tilat, suuret pelikentät tai voimakas taustahäly tekevät kuulemisesta huonokuuloiselle entistä vaikeampaa, jopa mahdotonta.

Apuvälineiden aakkoset

Ole rohkea ja tutustu lapsen tai nuoren kuulemisen apuvälineisiin. Pyydä häntä esittelemään ne sinulle. Muista, että hyvätkään apuvälineet eivät tee lapsesta normaalikuuloista. Yleisimpiä apuvälineitä ovat:

- **Kuulokojeet:** Kuulokojeita voi olla yksi tai kaksi. Kojeeet ovat useimmiten korvanlehden takana. Kojeeet vahvistavat kaikkia ympäristön ääniä: puhetta ja melua.
- **Sisäkorvaistutteen:** Sisäkorvaistutetta käytetään kuulonkuntoutuksessa silloin, kun kyseessä on erittäin vaikea kuulovika. Käytännössä istutteen käyttäjät eivät kuule mitään ilman apuvälinettä. Sisäkorvaistutteen on ulkoisia osia sekä sisäisiä osia. Sisäkorvaistutteen käyttäjällä voi olla toisessa korvassa kuulokoje.
- **FM-laitteet:** FM-laite on apuväline, jota voidaan käyttää yhdessä kuulokojeen ja/tai sisäkorvaistutteen kanssa. FM-laitteeseen kuuluu lähetin ja vastaanotin. Vastaanotin on lapsella useimmiten integroituna kuulokojeeseen tai sisäkorvaistutteen. Lähetin on ohjaajalla. Ota rohkeasti lähetin käyttöösi ja puhu siinä olevaan mikrofonii tavallisella äänenvoimakkuudella. Äänesi siirtyy suoraan apuvälineeseen ilman hälyääniä. Pieni vaiva, iso apu!

Helpota kommunikaatiota

- Ota katse kontakti ja mene lähelle – välimatka vaikeuttaa kuulemista.
- Puhu rauhallisesti ja selkeästi artikuloiden; lapsi ja nuori täydentää kuulemaansa huulioluvun avulla. Älä siis käännä selkääsi, kun annat ohjeita.
- Poista näköesteet kasvojesi edestä: käsi, kypärän visiiri, siveltimet tai paperit vaikeuttavat huulion seuraamista.
- Käytä yksinkertaisia termejä ja selkeitä ohjeita.
- Tarkkaile lapsen reaktioita: tulitko varmasti ymmärretyksi? Toista viesti tarvittaessa käyttämällä eri termejä.
- Kiinnitä huomio heiluttamalla käsiä tai koskettamalla olkapäästä. Näin lapsi tietää, että sinulla on asiaa juuri hänelle.
- Käytä rohkeasti käsiä. Tule, mene, seis, tuolla, tänne ja monet muut usein käytetyt ohjesanat on helppo näyttää yksinkertaisin kädenliikkein.
- Käytä harrasteelle tyypillisiä käsimerkkejä tai keksi omat, tilanteisiin sopivat merkit, joita käytät tilanteissa toistuvasti.

Näytä, auta, helpota

- Mallinna harjoitukset ja näytä esimerkkisuoritus. Näin lapsi/nuori näkee, mitä hänen tulee tehdä.
- Visualisoi aina kun se on mahdollista: piirrä tai mallinna esineillä. Näytä käsilläsi suuntia tai määriä, harjoituksen luonnetta tai ryhmien paikkoja.
- Voit käyttää käsimerkkejä tai värikkäitä lippuja/viirejä ilmaisemaan esimerkiksi vaihtoa tai sitä, että sinulla on asiaa.
- Ole kärsivällinen! Lapsi jolla on kuulonalenema tarvitsee erityisen paljon tsemppaamista, kannustusta ja kehuja. Turhaan ei tarvitse kehua, tiuhaan täytyy.
- Käytä ilmeitä ja eleitä. Voit viestiä paljon ilman yhtään sanaa.

Muista!

Vesi on märkää!

Kuulokoje tai sisäkorvaistutteen prosessori voi vaurioitua kastuessaan.

Kun ulkoiset osat otetaan pois, lapsi ei ehkä kuule mitään tai vain vähän.

Sähköä ilmassa!

Staattinen sähkö voi aiheuttaa häiriöääniä tai jopa vaurioittaa sisäkorvaistutetta. Esimerkiksi liukumäet ja trampoliini tuottavat staattista sähköä.

Ohjaa lasta ottamaan istutteen ulkoiset osat. pois.

Suojaa pää!

Suojaa lapsen pää kypärällä apuvälineistä huolimatta.

Satakieliohjelma - valtakunnallinen kuuloalan verkosto- ja yhteistyö-ohjelma - rahoitettiin RAY:n/STEAn tuella vuosina 2000–2020.

Ota haaste vastaan – kehitä itseäsi!